

TITVLVS III

Ego tibi cōsulo te puerꝫ ne potius plangēdo patefacias q̄ uirū grauē teipsum ratione cōsolando.

Non est cuiusq̄ lugēdus obitus: q̄ moriturus uiueret.

Nemo doleat ex suis amississe aliquē: q̄ mortalis fuerit.

Ea lege nascimur omnes ut moriamur.

Tertius titulus.

Consolatoria pro re perditā familiaris.

Quam magnam tibi rem fortuna sustulerit naufragio: non potes non congemiscere: ut mihi quidē renunciatū est: facis ut interdū illi solent: q̄ languent aliqua ægrotatione: quos cogit naturalis dolor non posse interdū seipsum tolerare.

Medici uero q̄ ualent meliuscule inducunt quæ ad medicinā profunt. **C**ogita per deū immortalē hęc fortunæ bona semper fuisse lubrica: neminēq̄ unū diem tuto possedisse. Itaq̄ recte philosophi uoluerūt extra animū & extra corpus esse fortunæ dicenda bona. **Q**ualis autē fortuna sit lege

**Onidi^o de
ponto**

Nasonem inquentē: **P**assib^o ambiguis fortuna uolubilis errat. **E**t manet in nullo certa tenaxq̄ loco. **Q**uid igit tibi dolendū est: si pro ueteri sua cōsuetudine fortuna tibi rapuit quæ tua nō erāt: **S**i diminutū esset tui corporis decus: posses id fortassis impatientius ferre. **S**i uirtus & laus tua & omne animi decus deteri^o factū esset: non iniuriā tibi ducerem lachrymandū: & ad cælū usq̄ tollendos ululatus. **T**ua em̄ hęc sunt cū q̄bus immortalē gloriam sis consecuturus.

**Basilius ma
gnus**

Sed quæ solent (ut **B**asilius inq̄t) **A**leax^o more ab uno in aliū comutari: nec stabilia possunt appellari: nec cū effluerint gemēda sunt. **A**t dices: ad necessitatē non est mihi fortunæ satis. **C**ui ego: **N**aturā ne ignoras paucis minimisq̄ cōtentā esse: **S**i nequibus ul^o **L**ucull^o aut **C**ras sus uiuere: uiues ut **T**ellus atheniēsis: ut **C**odt^o **R**oman^o.

**Tellus athe
nienſis
Codt^o Ro
manus**

Si non erit tibi domi regius splendor: erit ciuilis parcimonia: & urbana modestia. **C**ommunis est quotidianaq̄ in singulis orbis partibus hęc tua iactura. **S**ed stultos opprimat dolor: sapientes ratio moderat. **E**ssem in hoc dicendi genere lōgior: si censerē hęc & multo plura te latere. **S**ed

TITVLVS III

quoniam satis intelligo ad te consolandū in hac re nullū argumentū incognitū esse tibi quæ scripsi: non arbitreris ut tibi consulā esse missa: sed ut declarē non esse me imemorem pietatis in te meæ. **Vale.**

Consolatoria pro re perdita familiarissima.

Accepi naufragiū tuum: & ut perturbaris eam ob rem intellexi. **C**erto consolarer te plurib⁹ argumētis: nisi pro nostra familiaritate te cognoscerem: ut inq^t **Horatius**: intus **Horatius** & in cute. Itaq; scio te prudentē: facileq; intelligere fortunæ quæ appellantur bona nullius esse propria. **Q**ui si terra in his reb⁹ nemini fidem seruat: quanto min⁹ seruabit pontus: cui qui se fidit: ut Iuuenalis ait: est digitis a morte delatus quattuor aut septem. **T**antus est biat⁹ in pelago: ut a sidue submergant rates. **S**ed quid leuius q̄ se committere tentis quorum continua mutabilia quanta sint: qui nescit homo non est? **E**iuscemodi naufragia quotidie fiunt: fortunæ nulli sunt æterni comites. **A**milisti rem nō tuā: qđ suum erat fortuna recepit. **V**irtus tua consilio & ratione tibi modo seruetur & augeatur: nō deerit prope diem res amplior atq; magnificentior. **H**æc satis: quod reliquū est: me habes: cuius rebus omnibus æque uti possis ac tuis. **Vale.**

Consolatoria pro re perdita Grauis.

Et prius acceperam nescio quid: & nunc factus sum certior naufragio te rem non paruam amisisse: proptereaq; mirifice ang^t. **H**aud recte saperent: q̄ tecū beniuolentia iunctis hoc aduersus te fortunæ uulnus dolendum admodū censerent. **E**go uero q̄ & si non sapio: curo tamen sapientum imitari consilia: neq; dolendū esse arbitror cuiq; hūc casum qui te amet: nec tibi uel ferendū iniqua mente uel censendum inopinati quippiam accidisse. **Q**uis est enim **Bona fortuna** qui dicere possit suū esse quod fortuna largiri solet? **N**am siue maiorū exempla sequamur: seu ueterū sententias audiam⁹: q̄q; ad uirtutes exercendas sunt hæc quæ dicuntur fortunæ bona necessaria; neq; tamen in corpore neq; in

Bona fortuna

TITVLVS III

- animo sita ualēt hominū appellari propria. **Sunt em̄ in sta-**
 bilia: lubrica: & quæ cōtinue mutant: ut illud est **Senecæ:**
Seneca in Rotat omne fatū. **Et rursus: Quē dies uidit ueniēs super-**
Hercule bum: hunc dies uidit fugiens iacentē. **Quāobrem & iure**
 ac merito illud addit: **Nemo confidat nimīū secundis: ne-**
Iuuenalis mo desperet meliora lapsis. **Miscet hæc illis ꝑhibetq; Clo-**
 tho stare fortunā. **Nōne & illud restat Iuuenalis: Si fortu-**
 na uolet fies de rhetore consul. **Si uolet hæc eadem fies**
 de cōsule rhetor; **Et rursus illud: Seruis regna dabunt: ca-**
Boetius dif- ptiuis fata triūphos. **Sed bene monet idē inquiring: Nullū**
finit: Fatum numē abest si sit prudētia: sed te nos facimus fortuna de/
 am cæloq; locam?. **Nam & Boetius ipse Severin⁹ ita fatū**
 diffiniens: **Fatū est in bærens immobilibus series: qua diuina**
 prouidentia suis quæq; neçit ordinibus. **Et nō multo post**
Iuuenalis ul- ait: **In nostra potestate sitū est qualē fortunā fundare ma-**
tima satyra limus. **Nemo sapiens quicq; sibi duxit esse subreptum cū**
Seneca in fortunæ amissit: & plærīq; suarū uirū compotes nō dolēt
tragœdia fortunæ cursus sibi fuisse aduersos. **Et Iuuenalem audiunt**
 dicentē: **Plus fati ualet hora benigni: q̄ si te Veneris cōmē**
 det epistola **Marti. Non omnino approbo Senecæ illud:**
Homeri **Non sollicitæ possunt curæ mutare rati stamina fusi. Sed**
ulyxes sapientibus cōsultoribus nemo cōgemiscat si quid aduer/
 sitatis fortunæ sibi ereptū est. **Non doluit apud Homerū**
Vlyxes: nec se quicq; perdidisse dixit: cum naufragijs nu/
 dus est eiectus ad **Corcyrā:** sed tāta uirtute uir præditus a
Phæacibus & Alcinoō rege susceptus est humanissime:
 ditiorq; dimissus q̄ ante iacturā fuisset. **Quicquid hæc bo-**
 na eos: a quibus coli solent interdum peiores efficiunt: ut
Tullius inq̄t **Tullius. Cum his em̄ pferunt uoluptatibus qui sunt**
 epicurei: & patrant multa scelera qui mali sunt: sed cū nō
Augustinus sit malū aurū & argentū quæ creauit deus (ut **Augustinus**
 ait) sed malus homo dimittēs creatorem & cōuertens ad
Dauid creaturam: ut illud est **Dauidicum: Simulacra gentiū ar-**
 gentum & aurum. **Quis tamen possit se tuto dicere possi-**
Croesus dere quæ nullus habet certa? **Croesus enim Lydorum**

rex cui tantus thesaurus erat: uno die a **Cy**ro perſaꝝ rege tot tantifq; diuitijs priuat⁹ eſt. **At** **Cy**rus ipſe a uili mulier, **Cy**rus
 cula & regno ſpoliatus eſt & uita. **Q**diu frætus eſt **Darius** **Darius**
 perſaꝝ gaꝝaꝝ: **Q**diu **Lacedæmoniorū** & **Athenienſiū** reſ/
 publica ſuis opibus potitæ ſunt: **Artaxerxes** qui cū tanto **Artaxerxes**
 apparatu terra marifq; inēminareſ in **Græciā**: minimo quo
 dam nauiculæ ſpacio cōtentus in regnū redijt omni exer
 citu perdito: **Quis** fuit **Hānibali** finis: q perterrefaciebat **Hannibal**
 orbem: **Quis** **Pompeio**: **Quis** **Cæſari**: **Quis** deniq; ma/ **Pompeius**
 ximis regib⁹ exit⁹: **Vt** illud ē **Horatij**: **Ad** geneꝝ **cereris** **Cæſar**
 ſine cæde & uulnere pauci deſcendūt reges: & ſicca mor/ **Horatius** in
 te tyrāni. **Sed** prætereamus principes: quorū fortunæ (p **ſermonibus**
 pter ambitionis obiecta tela) rotant̄ aſſidue: q̄ crebri ſunt
 huiuſcemodi caſus ut naufragio corruāt opes plurimæ.
Nam q ſeſe cōmēdat æolo: ducitq; tuta eſſe ſua ſingula: iſ
 haud minus inſanit: q̄ ſi in medijs leonibus decertans cum
 beſtijs faceret ſibi uitæ fidē. **Cō**muſſimū ē igit̄ hoc peri
 culorum genus: ut poſſit iam quotidianū appellari: **fortu**/
 næ uero munera in boim poteſtate nō ſunt: & eo debent
 haberi in precio: quo **Terentius** uoluit inquit̄: **Hæc** per/ **Terentius**
 inde ſunt ac animus q̄ utitur. **Quod** ſi ſapies ut antebac fe
 ciſti: ſemper in firma ſolidaq; uirtute rem tuā omnē collo
 cabis. **Nam** quas diuitias appellant: ut **Aurelius** ait: uere **Aurelius**
 non ſunt: **Bona** ea dici debēt: quæ gloriā imortalē pariūt.
Scribere ad te plura: ſi cenſerem tui potius cōmonendi: q̄
 amicitiaꝝ meæ cauſa ſcribendū eſſe. **Vale.**

Synonyma cōſolatoriā pro re perdita.

Fer æqua mente rem amiſſam.

Noli deſperare meliora tranſactis.

Ne deiicias animū propter fortunæ aduerſitatem.

Eſto bona mente in perdita re minime tibi propria.

Nibil amiſſiſſe iudica cū pecunia tibi ſublata eſt. **Cui** uir/
 tus ſuppeditat gloriā: ei fortunæ difficultas lugēda nō ē.

Imitandi ſunt ſapientes: qui nullam ſibi iacturam fortuito/
 rum duxerunt eſſe lugubrem.

TITVLVS III

Sapiētis cōsilio patiēter ferēda sūt aduersa fortunæ tela.
Immoderata tempestate nullus fortis deiecta mente ia
cuit: sed eo fortior factus est.

Cum animi uirtute toleranda sunt fortunæ bella.

Qui patiētiae loricā induit fragilitatē fortunæ nō metuit.

Solet animi magnitudo tunc esse præstantior: cum occur
runt pericula grauiora.

Nihil est in aduersitate desperandū prosperitatis.

Titulus quartus.

Consolatoria pro exule familiaris.

Legi tuam epistolam nō minus iniucūde q̄q̄ tu uideris im
patientissime ferre: q̄ extra patriam urbem cogaris exu
lare. **V**bi nā tua solita prudentia nūc latet? **N**onne iam pri
dem intellexisti nihil esse dolendū: quod neq̄ famā apud
doctos & probos damnet: nec gloriā faciat esse apud su
peros diminutam? **Q**uis em̄ uir bonus est qui non manife
sto cognoscat nullo te tuo crimine factū exulem: sed inui
doꝝ delationibus & improborū studijs? **Q**uod si quo fa
ctum id esset tuo scelere: causam exilij tui nimirum dolen
dam tibi esse censerem. **N**am in hominū coronā uenires
criminandus & assidue impietatis accusandus: & rei fama
quæ in te notāda esset iure ac merito: nec posset ab homi
num clarissimoz iudicijs reuocari: nō esset abs te sine tuis
lachrymis audiēda. **S**timularet em̄ te cōscientia quæ ante
oculos poneret nefas qd̄ patrasses: doceretq̄ te tuæ cul
pæ pœnā lucrari: esset intolerabilis exilij pœna: sed intole
rabilior certe cōscientiæ culpa. **M**e miserē diceres tecū lo
quēs qd̄ cogitauit? qd̄ secut⁹ sum? qd̄ uoluit? qd̄ errauit? quā
pœnā sceleris dedisti? ubi patria? ubi penates? ubi solatia? ubi
clientelæ? ubi reliqua tibi in urbe suauissima? **O**mnium
Boetius memor esses: meritoq̄ illud **Boetij** posses in te cognosce
re: Infelicitatum omnium pessimum esse gentis se memi
nisse fuisse fœlicem. **A**t nunc cum intelligas errasse te ni
hil: sic dices ad te cōuersus: **E**go nihil commisi sceleris: de
cepi neminem. **N**eq̄ fide fragus dici possum: nec alicuius